14 listopada 2020

CO MOŻE POMÓC OPIEKUNOWI W ZBĘDNYM GROMADZENIU JEDZENIA LUB PRZEDMIOTÓW PRZEZ PODOPIECZNEGO?

Pacjentom z demencją towarzyszą zdumiewające i kłopotliwe zachowania, które są dość powszechne, a ich powody nieznane. Podstawowym czynnikiem może być potrzeba bezpieczeństwa. Uwielbiają szperać, zabierać, chować, gromadzić, gubić. Mogą wkładać łup do kieszeni (jedzenie, buty, krawaty, biżuterię) i wcisnąć go w dobrze ukryte miejsce, które jak im się wydaje, tylko oni znają. Podczas pobytu w sklepie z podopiecznym, kiedy opiekun zajęty jest szukaniem w jakimś dziale, osoba z demencją ma zwyczaj sięgania i dotykania towaru, np. zapakowanych ciasteczek i herbatników, w przejściach między półkami. Kiedy opakowanie jest małe, kolorowe, apetycznie wygląda, potrafi włożyć do kieszeni, żeby później zjeść jego zawartość. Czasami w domu opieki podopieczny ma zwyczaj błąkania się po pokojach innych osób i grzebania w ich szufladach, zbierając rzeczy, aby „wziąć je do domu". Może być to but, opakowanie chusteczek do nosa lub bielizna. Kiedy opiekun prosi o oddanie tych rzeczy, wygląda to tak, jakby prosił dwuletnie dziecko, żeby zrezygnowało z ulubionej zabawki. Towarzyszą podopiecznemu zaciśnięte szczęki i jeszcze mocniejsze ściskanie skradzionych przedmiotów. U osób zmagających się z demencją może dochodzić do zbędnego gromadzenia przedmiotów z pozoru przydatnych w życiu codziennym, ale rzadko używanych, nieraz uszkodzonych lub nadających się do wyrzucenia. Dla osób, które mają ten problem, np. stare żelazka, archiwalne czasopisma mają jednak ogromną wartość. Próba ich usunięcia na siłę lub po kryjomu może doprowadzić do irytacji lub agresji podopiecznego. Stopniowo gromadzone przedmioty zapełniają powierzchnię mieszkalną, utrudniają bezpieczne poruszanie się w nim lub uniemożliwiają znalezienie potrzebnych przedmiotów w danej chwili.

Jak rozwiązać problem zabierania i gubienia rzeczy?

- Stworzenie bezpiecznego otoczenia jest wyzwaniem, które wystawia na próbę cierpliwość opiekuna, może uczynić go bardziej tolerancyjnym i wrażliwym.
- Chcąc odzyskać skradzione przedmioty, warto aby opiekun zaoferował coś w zamian, np. herbatnik, szklankę mleka lub czasopismo.
- Kluczyki od samochodu, pieniądze, opiekun powinien trzymać w miejscu, o którym wie tylko on. Postarać się o wszystkie możliwe duplikaty. Dopilnować, aby małe przedmioty i takie, które łatwo zgubić, były bardziej widoczne, przytwierdzając do nich coś dużego i bardziej kolorowego, np. kółka na klucze.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

- Rachunki, ważne dokumenty, opiekun powinien kłaść w miejscach niedostępnych dla podopiecznego i poza zasięgiem jego wzroku; wielu chorych nie tylko chowa rzeczy, ale również je drze.
- Opiekun powinien sprawdzać zawartość koszy na śmieci, zanim je wyniesie, zamykać drzwi do toalety, jeśli podopieczny ma zwyczaj wrzucać do sedesu kosztowności i spuszczać wodę.
- Opiekun czasami może być zmuszony zamykać drzwi wewnętrzne, kredensy, szuflady, chroniąc tym samym cenne przedmioty innych osób, ale również likwidować skrytki.
- Opiekun powinien spodziewać się, że wcześniej czy później będzie uczestniczył w poszukiwaniach; w sytuacji zagubienia przedmiotów, powinien pomyśleć o kilku niezbyt oczywistych miejscach, w których podopieczny mógł je schować, np. zagłębienia foteli i kanap, torebki, portfele, miski i naczynia w kuchni, lodówka.
- Jeśli podopieczny ma zwyczaj gromadzenia wartościowych przedmiotów, opiekun powinien dać mu coś w zamian, np. kupić tanią, sztuczną biżuterię; jeśli wciska gdzieś jedzenie, które się psuje, może np. kłaść paczkę krakersów w widocznym miejscu, bowiem pogryzanie w ciągu dnia lub nocy może wynikać z uzasadnionego głodu.
- Opiekun powinien mieć w domu „pudełko z drobiazgami”, które może zastępować kufry, szuflady, kiedy podopieczny zaczyna w nich grzebać.
- Opiekun powinien posegregować przedmioty na kategorie, np. ubrania, książki, czasopisma, kosmetyki, odpadki, angażując w to podopiecznego i dając mu poczucie decyzyjności.
- Opiekun, jeśli uzna niektóre rzeczy za zbędne, np. za ciasne ubrania, powinien wytłumaczyć podopiecznemu, że spakowane rzeczy nie nadają się do noszenia, zaproponować ich oddanie na rzecz ubogich, co może wpłynąć na akceptację tychże działań przez podopiecznego.
- Opiekun powinien zachować te rzeczy, które podopieczny szczególnie lubi, pozostawić je w zasięgu wzroku, w bliskim otoczeniu, co pozwoli zapewnić podopiecznemu poczucie bezpieczeństwa.
- Opiekun powinien czuwać nad zakupami podopiecznego, by ograniczyć kupowanie nadmiernej liczby rzeczy, np. produktów, które mogą się zepsuć.
- W przypadku gromadzenia śmieci, zwłaszcza resztek jedzenia, opiekun powinien starać się dyskretnie i na bieżąco wyrzucać odpadki, a w miejsce zepsutych produktów umieszczać w niewielkiej ilości świeże, aby podopieczny nie miał poczucia, że coś zostało mu zabrane.
- Wartym jest podpisać półki, aby umożliwić podopiecznemu łatwe znalezienie konkretnego przedmiotu, np. dokumenty, leki, produkty żywnościowe, bowiem nadmierne zbieranie leków czy żywności może wynikać z niemożności znalezienia ich w domu; częstym powodem jest także poczucie zagrożenia, powrót do wspomnień z czasów wojny, strach przed głodem.
- Opiekun może przygotować małe przekąski i pozostawić je w zasięgu wzroku podopiecznego, np. umieszczając małe słoiczki z miodem, konfiturami, ciasteczka, krakersy na stole, co daje poczucie bezpieczeństwa.
- Opiekun powinien zadbać o regularność posiłków, aby podopieczny nie był głodny.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie” dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

- Opiekun powinien wyodrębnić przestrzeń, w której podopieczny może gromadzić swoje przedmioty – szafkę lub pudełko, wtedy wie gdzie szukać, a podopieczny ma możliwość zrealizowania chęci gromadzenia, która może wystąpić na pewnym etapie choroby.

Źródła:

1. Fish S.: *Choroba Alzheimera. Troska o dziś i jutro.* Oficyna Wydawnicza „Vocatio", Warszawa 1998.

2. Co warto wiedzieć o chorobie Alzheimera i innych formach demencji. Program damy radę. Fundacja TZMO Razem Zmieniamy Świat. Wydanie 1, Toruń 2019.

Źródło zdjęcia: *https://www.canva.com/photos/*

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT